

Š i f r a u č e n c a :

Državni izpitni center

N 2 5 1 1 0 9 2 1

NIS

6.

razred

NACIONALNO PREVERJANJE ZNANJA

v 6. razredu v prilagojenem izobraževalnem programu z nižjim izobrazbenim standardom

Ponedeljek, 24. marec 2025 / 60 minut

Dovoljeni pripomočki:

učenec prinese modro/črno nalivno pero ali moder/črn kemični svinčnik.

NAVODILA UČENCU

Natančno preberi ta navodila.

Prilepi kodo oziroma vpiši svojo šifro v okvirček desno zgoraj na tej strani.

Preden začneš reševati naloge, previdno iztrgaj prilogo, na kateri sta besedili 1 in 2.

Nato pazljivo preberi posamezno nalogo in jo reši. Pri reševanju nalog v prvem delu preizkusa si pomagaj z besedilom 1. Pri reševanju nalog v drugem delu preizkusa si pomagaj z besedilom 2.

Pri vsaki nalogi odgovore napiši na črte v predvideni prostor znotraj okvirja, razen če je pri nalogi navedeno drugačno navodilo za reševanje.

Piši čitljivo in v skladu s pravopisnimi pravili.

Če se zmotiš, napačni odgovor prečrtaj in pravilnega napiši na novo.

Na koncu svoje odgovore ponovno preveri.

Želimo ti veliko uspeha.

Preizkus ima 20 strani, od tega 4 prazne.

PRILOGA

BESEDILO 1

Vrhnika

Mesto Vrhnika naj bi ustanovili Argonavti. Pripluli so po rekah Savi in Ljubljanici iz daljnega morja. Ko so prišli do Vrhnikе, so morali ladjo razstaviti. Po kopnem so jo prenesli do obale Jadranskega morja. Zato ima Vrhnika v svojem občinskem grbu narisano ladjo. Nekoč je bila Vrhnika pomembno trgovsko naselje. Rimsko ime za Vrhniko je bilo Nauportus.

Danes velik del Vrhnikе tvorijo stanovanjska naselja. Vrhnika pa je tudi pomembno industrijsko in obrtno središče. Leži ob avtocesti iz Ljubljane proti Kopru. Od slovenskega glavnega mesta je oddaljena približno 20 kilometrov. Njena nadmorska višina je 293 metrov. V mestu živi približno 9 000 prebivalcev.

Vrhnika je znana po svojih naravnih lepotah. Južno od Vrhnikе so številni izviri reke Ljubljanice. Najdemo jih na meji med kraškim svetom in Ljubljanskim barjem. Zaradi bližine gozdov, rek in hribov je Vrhnika priljubljen kraj za dejavnosti na prostem, kot sta pohodništvo in kolesarjenje. Pohodniki se radi povzpnejo na Planino, kjer z lesenega razglednega stolpa opazujejo Vrhniko in njeno okolico.

Vrhnika je rojstni kraj največjega slovenskega pisatelja Ivana Cankarja. Njegov spomenik je prav v središču mesta. Nedaleč stran je tudi njegova rojstna hiša, ki je spremenjena v muzej. Po pisatelju se imenujejo kulturni dom, knjižnica in osnovna šola na Vrhnikih.

SLOVAR:

Argonavti – skupina junakov iz grške pripovedi

(Prirejeno po: <https://sl.wikipedia.org/wiki/Vrhnika>. Pridobljeno: 21. 11. 2024; ChatGPT, 21. 11. 2024; Milan Orožen Adamič in drugi (1995). Krajevni leksikon Slovenije. Ljubljana: DZS.)

2

BESEDILO 2

Andrej Rozman

Povodni mož in poplava

Povodni mož se je bal ljudi, zato je hodil na kopno samo ponoči, pa še takrat samo na breg svojega ribnika. Le kadar je tako močno deževalo, da so se ljudje zaprli v svoje hiše in čakali, da neurje mine, si je ponoči upal do bližnjega mesta. Tam je čofotal po lužah in občudoval izložbe trgovin.

Nekoč je več dni zapored lilo kot iz škafe. Reka, ki je tekla skozi mesto, se je razlila po cestah in poplavlila kleti in pritličja stanovanj. Povodni mož je najprej vriskal od veselja, ko je gledal, kako mesto postaja del podvodnega sveta. Ko je videl ljudi, kako bežijo iz svojih stanovanj, se mu poplava ni zdela več tako zabavna. Ko pa je zaslišal obupano žensko, ki je zavpila: »Na pomoč! V stanovanju je moj Mihec!« se je brez premisleka pognal v kletno stanovanje.

»Kakšne vrste reševalec pa je to, da je oblečen v zeleno?« so se spraševali ljudje, ko so ga videli, kako je iz poplavljene kleti prinesel prestrašenega otroka.

Novinarji so tekli za njim, da bi povedal kaj za televizijo in časopise, a jim je pobegnil pod vodo. Pregledal je še nekaj stanovanj in rešil papigo in dva hrčka, ki so jih ljudje pozabili vzeti s seboj, ko so bežali. Iz tretjega stanovanja je odnesel akvarij z ribicami. Preselil jih je v svoj ribnik.

Ker je voda prestopila tudi bregove ribnika, je imel kar nekaj dela, da je prignal nazaj vse krape. Preden je zaspal, je Povodni mož razmišljal: »Poplava je za ljudi nekaj takega, kot bi bilo zame, če bi v ribniku zmanjkalo vode.« In je bil prav vesel, ko je naslednjega dne ugotovil, da je končno nehalo deževati.

SLOVAR:

škaf – lesena posoda

krap – sladkovodna riba

(Prirejeno po: Andraj Rozman (2021). Rozimnica: zgodbe, pesmi in uganke (str. 383). Ljubljana: Mladinska knjiga; Ilustrator: Zvonko Čoh.)

N 2 5 1 1 0 9 2 1 0 5

I. DEL**Pozorno preberi besedilo 1 in reši naloge.**

1. a) Napiši naslov besedila.

- b) Kaj opisuje prebrano besedilo?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Besedilo opisuje rastlino.
- B Besedilo opisuje kraj.
- C Besedilo opisuje državo.
- D Besedilo opisuje pot.

(2 točki)

2. Kdo so ustanovitelji Vrhnike?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Hrvati.
- B Rimljani.
- C Argonavti.
- D Nemci.

(1 točka)

1

3. Preberi posamezno trditev.

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a)	Ustanovitelji Vrhnike so pripluli po Savi in Ljubljani.	DRŽI	NE DRŽI
b)	V občinskem grbu ima Vrhnika narisano sonce.	DRŽI	NE DRŽI
c)	Nekoč je bila Vrhnika pomembno vinogradniško naselje.	DRŽI	NE DRŽI
d)	V času Rimljanov se je Vrhnika imenovala Emona.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

4. Dopolni poved iz drugega odstavka besedila.

Vrhnika pa je tudi pomembno

in središče.

(2 točki)

5. Kje leži Vrhnika?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Ob cesti iz Ljubljane proti Celju.
- B Ob severni ljubljanski obvoznici.
- C Ob avtocesti iz Ljubljane proti Kopru.
- D Ob vznožju Šmarne gore.

(1 točka)

6. a) Približno koliko kilometrov je Vrhnika oddaljena od glavnega mesta?

b) Na kateri nadmorski višini leži Vrhnika?

c) Katera reka izvira v bližini Vrhnike?

d) Navedi eno od športnih dejavnosti, s katero se lahko ukvarjamo na prostem v okolici Vrhnike.

e) Od kod je lep pogled na okolico Vrhnike?

(6 točk)

1

-

b) Ivan Cankar je bil star (42) _____ let,
ko je umrl.

(2 točki)

N 2 5 1 1 0 9 2 1 0 9

10. Sestavi smiselno vprašalno poved iz vseh besed v okvirjih.

prebivalcev

Vrhniki

Koliko

na

je

(2 točki)

OBRNI LIST.

Pazi na pravopisna in slovnična pravila.

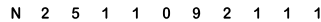
- vas pod Karavankami
- gorenjska avtocesta
- nadmorska višina
584 metrov

- približno 200
- delavci v bližnjih krajih
- kmetije

- rojstna hiša Franceta Prešerna
- kmečke hiše
- cerkev svetega Marka

- stara vaška lipa
- spomenik največjega slovenskega pesnika
- bližina Blejskega jezera

L

0

[illegible]

OBRNI LIST.

Pozorno preberi besedilo 2 in reši naloge.

(2 točki)

Obkroži črko pred dvema pravilnima odgovoroma.

- A Oče.
B Mihec.
C Gasilci.
D Povodni mož.
E Ribiči.

(2 točki)

N 2 5 1 1 0 9 2 1 1 3

3. Preberi trditve o Povodnem možu.

Če je trditev pravilna, obkroži DRŽI.

Če je trditev nepravilna, obkroži NE DRŽI.

a)	Bal se je ljudi.	DRŽI	NE DRŽI
b)	Na kopno je hodil podnevi.	DRŽI	NE DRŽI
c)	V mestu je rad čofotal v vodnjaku.	DRŽI	NE DRŽI
d)	V neurju je občudoval izložbe trgovin.	DRŽI	NE DRŽI

(4 točke)

4. Kaj se je zgodilo nekoč v mestu?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A V mestu je izbruhnil velik požar.
- B Reka je poplavlila kleti in pritličja stanovanj.
- C Dež se je spremenil v snežni metež.
- D Na cestah je nastala poledica.

(1 točka)

2

5. Kaj se je zgodilo, da se Povodnemu možu poplava kar naenkrat ni več zdela zabavna?

Obkroži črko pred pravilnim odgovorom.

- A Zgradbe so se podrle.
- B Narava je pokazala zobe.
- C Ljudje so bili v stiski.
- D Mesto je bilo poplavljeno.

(1 točka)

6. Določi vrstni red reševalne akcije Povodnega moža.

Označi zaporedje s številkami od 1 do 4.

- _____ Rešil je papigo in dva hrčka.
- _____ V ribnik je prignal vse krape.
- _____ Iz stanovanja je rešil otroka.
- _____ Preselil je akvarij z ribicami.

(3 točke)

7. Pred kom je Povodni mož pobegnil pod vodo?

(1 točka)

8. Napiši vprašanje, ki bi ga ti postavil Povodnemu možu o reševalni akciji.

(1 točka)

9. V kateri povedi Povodni mož ugotovi, da ima poplava zanj drugačen pomen, kot ga ima za ljudi?
Izpiši jo iz besedila.

(1 točka)

10. Zakaj se je Povodni mož razveselil spremembe vremena?

(1 točka)

OBRNI LIST.

2

Napiši najmanj šest smiselno povezanih povedi.

Pazi na slovnična in pravopisna pravila.

Poleti je prišla huda suša. Miha se je odpravil na sprehod do ribnika.

Na dnu izsušenega ribnika je opazil zaskrbljenega Povodnega moža.

(3 točke)

Skupno število točk: 50

Prazna stran

L

Prazna stran

L